

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Voor de Soud... 12!!

Franch per post. 1/4

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID

UPD VETAP

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

Uitgaafte van het invallend Feest der Openbaring Onzes Heeren wordt dit nummer heden (dingsdag avond) afgedrukt.

KERKELIJKE STAAT.

Paus Pius IX heeft een groot voorbeeld van vastberadenheid gegeven in de spaansche kwestie. Op verzoek van den spaanschen onderhandelaar, die sedert twee jaren te Rome is en ploegt een conculaat te bekomen, is de beraadslaging oter deze zaak geopend in de congregatie der kardinalen, die helbst zijn dezelvete behandelen. De H. Vader heeft in persoon deze vergadering willen voorzitten. De uitkomst van de bijeenkomst was de erkenning der onmogelijkheid om te handelen met een gouvernement. Hetwelk tot heden niets bepaaldelijks gedaan heeft om het onderhoud van de godsdienst en het bestaan der door hetzelfde van alle liefdadige zichten beroofde geestelijkheid te verzekeren. Pius IX heeft zich dus volkomen vereenigd met de wijze en voorzigtige staatkunde zijns eerbiedwaardigen voorgangers en heeft een schitterend bewijs geleerd, dat waar het godsdienst geldt, vredegeestigheid nooit tot zwakheid zal afdalen.

Deze nieuwe les zal levendig gevoeld worden door het gouvernement van Madrid, op welks bevel de heer Castillo y Ayenza zijn laatste verzoek had aangeboden. Het overig gedeelte der nederlaag moet den heer Rossi, 109, die dezen overbenedig stap had aangemoedigd en sloot voor een goede toekomst borg scheen gesteld te hebben.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 7 Decenber. De Porte heeft hedroevende tijdingen uit Mossoul ontvangen. In een nieuw geslacht tegen de Indis, hetwelk langdurig en bloedig was, zijn de turksche troepen, tot op de helft gebracht, in wanorde terog gegokken. Een groot getal is in handen der Kurden gevallen, die de vlugende achtervolgen. Tajar Pacha, van Mossoul, is volgens sommigen om zijn wonden volgens de officiele berigten met een ziekte overleden. Zijn verlies is groot, wijf de pachalik in deze nochtelijke omstandigheden zonder hoofd zal zijn.

Het turksch gouvernement heeft ten aanzien van Beder Kan, die de Nestorianen verhoord heeft, een gedrag ontsied, dat welk zeer linn zal voorkomen. Het heeft hem geschenken gezonden, beaannde in geweten, wapens en geld met eenen brief, waarin men hem gelukwenscht over zijne heldaadaden. De Porte vergist zich, indien zij denkt, dat het kurdisch opperhoofd zich in eenen een strik zal laten vallen.

De cholera rigt groote verwoestingen te Mossoul aan; bij het afenden der laatste tijdingen sturven honderd vijftig menschen per dag. In het pachalik van Bagdad heeft de plaa 30 000 menschen, waarvan te Bagdad zelf 10 000 weggerukt. Het schijnt, dat de pest op de cholera komt volgen

om het werk der verwoesting te voltooijen; zij heeft reeds de bevolking van Bassora en omstreken getroffen.

PERZIE.

Uit Teheran schrijft men van den 30 oktober: De eerste minister Hadji-Mirza-Agassi is de eenige persoonadje die nog niet te Teheran terug is gekeerd. Ondanks zijne vijf-en-zeventig jaren is hij buitengemeen werkzaam. Hij regelt in persoon al de zaken van Perzie en komt dagelijks van buiten om den raad voor te zitten. Hij vereenigt in zijn persoon al de ministerien, welke in zijnen naam bestuurd worden door secretarissen-generaal, die zonder eenigen invloed zijn. Het eenig ministerie hetwelk nog een titularis had, was dat van buitenslandsche zaken; doch door den dood van Mirza Abdol-Hassan Kan, die aan de cholera bezweken is, is hij daarmede even als met de overige bekleed, en heeft de algemeene directie van hetzelfde opgedragen aan Mirza Mohebet Ali, neef van den overleden minister.

De schach van Perzie heeft van keizer Nikolaas eeno stoomboot ten geschenke ontvangen, welke slechts 16 voeten lang is.

DUITSCHLAND.

BEYEREN. Men schrijft uit Bryeren dat de Zendbrief van Z. H. Pius IX door de goede Catholijken van Duitschland als verstanden is; de indruk door denzelven op de geloofderen de werg gebracht is onbeschrijfelijk. Reeds bazuinden de verlichten, op het zien van eenige staatkundige hervormingen, welke de Paus in zijne staten tot stand bragt, dat Pius IX tot de hunnen behoorden. Maar te vergeefs hebben de *Eranc. Zeit.* en de overige anti-catholijke bladen al hunne welsprekendheid uitgeput om die blijde tijding te bezingen, te vergeefs roepen zij nog eenparig uit: Het is Pius IX, niet die in dezen zendbrief spreekt! te vergeefs varen zij in hunnen toorn uit tegen hem en tegen de *jesuiten*, welke zij de janitsaren van het roomsch gezag noemen, niets kan voortaan de outholijken van Duitschland schrik aanjagen; een onbepaald vertrouwen in Pius IX heeft de zekere ongduistheid, welke de zegevierende taal van het duitseh radikalisimus onder eenige catholijken, die zwak van geloof waren, verspreid had, voor goed vervangen.

BADEN. Men verneemt dat de rongeanen, nog eenig teeken van leven willende geven, den 18 december eene zedgemaakte provinciale synode gahouden hebben, bestande uit afgevaardigden der steden Worms, Mannheim, Heidelberg, Darmstadt, Wiesbaden, Offenbach Alzö en eenige andere plaatsen. Deze synode heeft het wstel bevolen van eenen katechismus haren geloofsbelijdenis en heeft tot dat einde eene commissie beaueerd van een klein getal rongeansche predikanten en een aantal leeken, met last, om uiterlijk op den 7 maart aanstaande hare ontwerpen te dienen, waaruit de synode datgene zal kiezen, wat haar het geschiktst voorkomen. Het is even moei-

jelijk zich te verbeelden wat de katechismus wozen zal eener sekte, welke het nog omtrent geen enkel geloofspunt eens is, als zich een denkbeeld te vormen van de iniddelen welke die vergadering zal aanwenden om haar werk door al de rongeanen te doen aannemen.

PRUISSEN. Men verzekert, op de stelligste wijze, dat de provinciale Stenden van Pruiszen tegen den 10 februarij te Berlijn opgeroepen zijn. Men voegt er bij, dat een ontwerp van constitutie aan hun onderzoek overgelegd zal worden. Ofschoon deztijding wordt medegedeeld, als uit de beste bronnen voortkomende, kunnen wij er nog niet volkomen geloof aan hechten. Het wordt echter tijd dat er een einde aan deze komedie kome.

De leeraar der fransche hervormde gemeente van Koenigsberg, de heer Detroit, de voetstappen van dr. Rupp gevolgd hebbende, door openlijk alle christelijke geloofsbelijdenissen af te zweren, is onmiddellijk door het evangelisch consistorie der provincie van zijne herderlijke bediening ontzet. Bij de eerste tijding dezer ongenade is de gemeente in vergadering bijeengekomen en heeft met eenparigheid van stemmen, op ééne na, besloten, nu, ingeval deze veroordeeling uitvoerbaar werd verklaard, zich onmiddellijk tot de vrije kerk aan te sluiten, dat is te zeggen ruppiaat te worden. Zij rekent in dat geval haren tempel te zullen behouden, welks onderhoud tot heden geheel ter harer lasten is gebleven; doch men gelooft dat het gebruik van denzelven haar wel ontzegt zou kunnen worden, wij in het tegenovergestelde geval, het ruppismus bepaaldelijk in de tweede stad des rijks gevestigd zou zijn en in het bezit eener openbare eredienst, welke het gouvernement, tegen geen prijs, aan hetzelfde verleenon wil.

ENGLAND.

LONDEN 1 januarij. Men leest in de *Dublin-Mail*: Sir Robert Peel maakt zich bereid om in persoon eene aanvallende houding in de aanstaande zitting van het Parlement, aan te nemen. De heer John Koring, gewezen secretaris der thesaurie onder het vorig kabinet, heeft de aanhangers van Sir Robert uitgenoodigd, om de eerste zittingen van het Parlement bij te wonen.

Het oudste lid van het Lagerhuis, de eerbiedwaardige heer Byng, vertegenwoordiger van Middlesex, heeft aangekondigd, dat hij bij het einde der volgende zitting aan de parlemantuelouphaan vaarwel zou zeggen. De heer Byng sedent 56 jaren zitting in het Lagerhuis.

Giateran heeft in de nabijheid van Catharina-dock, aan de oevers van de Tees, een hevige brand gewoed. Menschenlevens zijn er bij de betreuren geweest, de schade wordt op 200,000 p. st. (£ 3,600,000) geschat.

De Korvet Samarang, II. donderdag te Cape-mouth aangekomen heeft tijdingen medegedeeld van de Kaap, de Goede Hoop tot den 25 oktober. Op die dagtekening was alles nog in de hand. De Kaffers zetten hunne strooperijen steeds lang-

de grenzen voort en de engelsche troepen werden het noodde, hen zo vruchteloos te vervolgen. Die wilden trouw zich minder bereid dan ooit om zich aan de vredes-voorstellen der engelsche bevelhebbers te onderwerpen.

Het dagblad de *Constitution* van Mayo meldt in zijn nummer van 29 december dat zeven nieuwe sterfgevallen, door den honger veroorzaakt uit het onderzoek der coroners gebleven zijn. Dit dagblad voegt er bij: » Hoe groot niet dat niet het getal der onbekende sterfgevallen zijn. Trouwens op een sterfgeval, door de jury geconstateerd, moet men er 20 rekenen, die geene aanleiding tot onderzoek geven.

Den 28 december heeft een bloedig gevecht plaats gehad in het dorp Garrason (graafschap Dunganvan). Eenige gerechtsdienaars die in een huis van dat dorp doorgedrongen waren, om eenen man die door het gerecht vervolgd werd, gevangen te nemen, waren verplicht zich te verwijderen, zonder aan hunnen last te kunnen voldoen. Op hunne beurt achtervolgd door de makkers van den schuldige, moesten zij tweemaal vuur geven en doodden twee dezer laatsten. De overigen wierpen zich op de constables, ontwapenden ze en zonden hen voorzeker doorgeslagen hebben, indien zij niet door eene voorbijgaande patrolle ontzet waren geworden. Twee der constables zijn zoodanig mishandeld, dat men aan hun behoud wanhoopt.

SPANJE

MADRID 26 december. Men verzekert dat de ministeriele crisis weder ontstaan is. Wef onder-rigte personen schrijven dit toe aan het volhardend besluit van den heer Canja om eene portfeuille neder te leggen, waarnaar zoo veel anderen haken. In de tegenwoordige ministeriele combinatie zouden de heeren Isturiz en Mon hunne respectieve posten behouden. De heer Bravo Murillo zou minister van justitie en de heer Artata van binnenlandsche zaken worden. Den heer Pidal zou het voorzitterschap opgedragen worden. Over oorlog en marine wordt niet gesproken.

Uit Palma (Majorca) schrijft men aan den *Tiempo*: De tijdging loopt dat de graaf de Montemolin voornemens is op dit eiland te ontschepen. Ook maakt men vele oorlogstoebereidselen; men versterkt de forten Belver, San Carlos en de vestingen langs de zee. Er is bevel gegeven, om bij het luiden van den *Angelus*, al de poorten te sluiten.

28 december. De senaat heeft gisteren een voorbereidende zitting gehouden onder voorzitterschap van den hertog Castro Terreno; er waren 70 senatoren aanwezig. Er is mededeeling gedaan van eene missive van den minister van justitie, overbrengende het dekreet van ontbinding van het congres der gedeputeerden en de oproeping der nieuwe wetgeving tegen de 25 december. De senaat heeft tegelijk mededeeling ontvangen van het besluit van verdaging tot den 31 december. De leden zullen nader opgeroepen worden voor de zitting van opening.

Andere gedeputeerden woonden de bijeenkomst welke gisteren gehouden is. De ministers van binnenlandsche zaken en van financiën hebben deel aan de beraadslagingen, welke zich hebben gehouden bij de benoeding van twee commissiën tot het onderzoek der geloofsbriefen.

De ministerraad vergadert heden om de gebodslagen der trouwrede vast te stellen en bepaaldelijk zijne keus te vestigen voor het voorzitterschap der nieuwe kamers. Men denkt dat het ministerie, voor de kamer der gedeputeerden zal wettellen uit den heer Castro y Ortaño en voor de senaat uit den markies de Villuma.

PORTUGAL
LISSABON 20 december. De maarschalk SalLinha, heeft zijne stelling voor Santarem verlaten en bevindt zich nog slechts op eenen dagmarsch van Lissabon verwijderd. Zijne goedere zijn wel alker aangekomen. Het schrijft men ter toezicht de houding van de maarschalk de Lousa, welke onder zijn troepen heerschen aan de aanvallende bewegingen der generaals van de opstandelingen.

De generaal Bonfin is gisteren na zich gevoegd te worden bij de blinde van den bevelhebber Mosinho d'Albuquerque, door den generaal Das Antas uit Santarem gedetacheerd, te Mafra, op zes mijlen afstands van Lissabon, binnengerukt en zet zijnen togt tegen de hoofdstad voort. Onder weg hebben zich de vrijwillige bataillons van Caldeas, Cintra en Torres Vedras nog bij dezen generaal gevoegd.

FRANKRIJK

PARIS 2 januarij. Men spreekt in de staatkundige wereld veel van eene scheuring welke, ter zake der spaansche huwelijken, zou ontstaan in de reijen der oppositie, welke den naam van linker-centrum draagt. De heer Thiers, getrouw aan de polemiek van den *Constitutionnel* zou in zijn voornemen volharden om die huwelijken hevig aan te vallen als de oorzaken der vriendschapsbreuk met Engeland en der inbezitting van Krakau, twee gebeurtenissen, waarvan het op zich zelf staan van Frankrijk te wijten is. De heeren Billault en Dufaure, daarentegen, zouden gunstig gestemd zijn voor deze daad van emancipatie van Frankrijk tegenover Engeland. Zij zouden zich alzoo van de opinie van den *Constitutionnel* afscheiden, om die van den *Sécle* te omhelzen.

3 januarij. Men heeft opgemerkt dat de hertog van Nemours sedert einigen tijd al de kabinetraden, welke op de Tuilerien gehouden worden, bijwoont.

Bij besluit van den minister van openbare werken is een cursus van spoorwegen bij de koninklijke mijnschool opgericht. Dezelve zal den aanleg der wegen, de beschrijving der locomotieven en van het materieel voor het vervoer en de exploitatie bevatten.

Een partikuliere brief uit Lissabon meldt dat langs de fransche grenzen eene groote beweging van troepen plaats heeft van Pontarlier naar Sto Louis. Het 2e bataillon van het 18e regiment is met den staf van Colmar naar Mulhouse settrokken en langs de grenzen van Basel geschakerd. Twee kompagnien van het 22e regiment zijn naar Altkirch opgerukt. Op die wijze zijn de kantons Belfort en Berg, even als dat van Gertive, in gesloten. Ook in de richting van Genève heeft men vele bewegingen van troepen opgemerkt.

De *Moniteur* behelst een koninklijk besluit, waarbij de apostolische brief houdende aankondiging van een algemeen jubile door Leff. Pius IX, wordt aangenomen en bevestigd wordt, dat dezelve op de gewone wijze in het koninkrijk zal afgekondigd worden.

Leff. Pius laat deze mededeeling door de volgende bewoordingen volgen:

Voor de uitvaardiging van dit besluit hadden onze bisschoppen eene circulaire van den minister van erediensten ontvangen, waarbij hun werd te kennen gegeven dat de brief voor het jubile en de zendbrief van het onderkoninkrijken Staatsraad onderwerpen waren. Het is bekend, dat de minister had de minister daarbij gevoegd, dat geene maatregel, uit deze stukken voortvloeiende, nemen mocht, alvorens dezelve afkondiging toegestaan is. Het schijnt dat de heer Martheau deze wijze van kennisgeving, onderzocht heeft, bestond inkrachtig eene bureaucratiesche stijfheid heeft willen geven. Hij eindigde met een berisping van ontvangst te vragen, hetwelk eenige bisschoppen hem in denzelfden stijl geantwoord hebben en afzeker hebben nagelaten.

Wij zijn nieuwsgierig te weten, wat de minister

zou gedaan hebben, ingeval eenige bisschoppen niet geweten hadden, dat zij eene uitging noodig hadden om de breve van den H. Vader te ontvangen en ha te komen; hetgeen toch ongetwijfeld zou geschied zijn, indien de Staatsraad zijne toestemming geweigerd hadde aan de apostolische brief en door gewigtigere zaken in verhin-derde. Het is lang geërfd in de zelve te

NETERLAND

's HERTOGENBOSCH, 5 Januarij.

Het was niet te vergeefs dat wij, bij de aankondiging van het armen-concert door de Societeit de *Union* te weten, vooropstellen dat dit edelmoedig voorbeeld even edelmoedige navolging zou vinden. Wij vernemen thans dat het handboogschuttersgezelschap onder de zinspreuk *St. Sebastiaan* alhier, bepaald heeft, om op den 11 januarij aanstaande, ten huize van den heer W. Heggens, in het hôtel het Parlement, door dezelfde muzikgezelschap *St. Cecilia*, een volk aan een instrumentaal concert te geven, ten voordeele der algemeene armen der stad, waarvan de opbrengst aan brood zal worden ingedeeld.

Bij het armen-concert van de *Union* heeft de liefdadigheid en bereidwilligheid in het lenigen van den openbaren nood schitterend uitgeblonken, doch wij houden ons verzekerd, dat die liefdadigheid nog niet uitgeput is, en dat het gezelschap *St. Cecilia* even veel bereidwilligheid en deelneming vinden zal. De armen der stad kunnen niet anders dan dankbaar zijn aan hante meer vermogende stadsgemeenten voor den ijver, welke zij aan den dag leggen, om hen in hunne kommuervolle omstandigheden te ontmoet te komen, zonder daartoe andere belooning van hen te vorderen, dan dat zij hunne smoechingen hemelwaarts zullen zenden voor het algemeen en bijzonder, wijzigen braver, edelmoedige beschermers en ondersteuners.

De arrondissements regtbank te *Haga* heeft gisteren uitspraak gedaan in de twee zaken van den heer van Bevervoorde. In de zaak wegens laster begaan tegen den heer Holtius, inspecteur der registratie, door het openbaar ministerie ingesteld, heeft de regtbank de schuld van den aangeklagde voor niet bewezen gehouden, en hem dus vrijgesproken. In de zaak waarin de heer v. B. beschuldigd werd van laster jegens den heer Box, heeft de regtbank beslist dat er geen laster aanwezig was, doch hem schuldig verklaard aan loon of belediging door woorden en hem op grond van art. 376 C. P. veroordeeld tot eene geldboete van / 50 en in de kosten.

Als een bewijs hoe ook de wetgeving, welke vooral de criminele, van een zoo hoog gewigt is, dat er soms een menschenleven mede is verbonden, aan onvolmaaktheden en zwakheid onderhevig is, hiene het volgende dezer dagen in de *Bev.* voorkomende gevallen.

Drie personen, Pellering, Labeau en Devyns waren veroordeeld. Pellering alleen voerzag zich in eenige 80 won zijn procs. Doch de twee andere veroordeelden, Labeau en Devyns, zijn niet in cassatie voorzien hebbende, zijn onderheff van de tegen hen uitgesproken straf, ofschoon de regtbank beslist heeft, dat die straf eenigzins te gering is. De vraag, welke verkeerdelijk aan de jury wordt voorgesteld, was eenzeker en de twee overigen al op Pellering van toepassing; de levindt zich de overheid in een der drie volgende gevallen. Vene straf die te passen welke onrechtvaardig verklaard is. 2e. gervadende gervadende menschen, die dezelve niet vragen. 3e. De straf onrechtvaardig, dan de straf niet te toepassen onder rechter genade te verliezen.

Mengelwerk

DIAMANTLIJPER.
In een der straten van de Antwerpen wijk te Parij, die veel van een bijzaak zoude hebben, zoo derzelver alre volkzake hier vige lucht konde genieten en het kalige daglicht, bij haren overvloedigen arbeid, niet zoo vroeg tijds hun gezicht deed verzwakken, wande in 1834 een wervend gezin, bijna zoo gelukkig, als de menschen ons dezerre voorstellen.

Er waren nauwelijks twee jaren verloop sedert Jacques Galois, / uit beroepsdijnslijper, in de St. Paulus kerk met een jong en levendig meisje uit de voorstad was getruwd.

Catharina had haren man tot huwelijks uitzet den spaarpeuning als linnenwaister mede gebragt, en Jacques, een bekwaam werkman in zijn vak, schonk haar tot huwelijks-gift de noodige gereedschappen voor zijn beroep, en nog al vele kalanten, die hi het vervolg zeker zouden toehemien.

Steehts eene zaak onthraak aan het geluk der jonge echtparen: ofchoon zij reeds twee jaren getruwd waren, bleven zij nog altijd zonder kinderen.

Een jaar daarna, in 1832, na eene van die hevige wuelingen, waarbij het volk der groote steden op kunne wijze zich dikwerf tegen de ongelijkheid in de maatschappij verzet, doorliep Jacques eenzaam eene dier stralen door het opruer met bloed geverwd.

Getroffen door het treurig schouwspel, dat de nedering van burgers door burgers overvrouwen den waren vaderlander aanbiedt, tradt hij langzaam in gedachten verzonken voort, toen hij niet verre van daar een laid gachreij vernam: de werkman wende het hoofd om, en zag weldra een knaapje van zes of zeven jaren, droevig weenende op een stoep zitten.

Jacques, reeds diep bewogen door de bloedige toneelen van den dag, toneelen, waarbij zoo vele zijner vrienden heij ontroufd waren, naderde het knaapje.

Hoe is uw naam, mijn vriendje? sprak hij.
André, mijn goede heer.
Hoe komt gij hier? op dit uur en op zulk een ding behoorde een kind bij zijne ouders te blijven.
Ik heb geen ouders meer antwoordde de kleine, met eene onuitprekelijke uitdrukking van droefheid.

Geene ouders meer! en nog zoo jong!
Neen, mijn goede heer! mijne moeder is nu zeven jaren geleden bij mijne geboorte gestorven en mijn vader, die zich in vertwijfeling naar beneden in de straat onder dat vooete volk had begeven, werd dood geschoten.

Ween niet meere! sprak de handwerkman, God zal u melancolie wederom vaden geseu.
Op mijn woord, voegde hij er bij, Catharina, mijn vrouw, was zeggen wat zij wil, den kind vadevondt de eehzichtigheit eener werkplaats en brengt vroege tot sijn.
De hennel vadevondt dat knaap, en ik wilde nzelven aanuemen.

De diamantslijper nam daarop het knaapje op zijne armen, en troeg er mede naar zijn huis.

Toen hij zijne woning binnen trad, was Catharina juist bezig met de tafel voor het avondmaal te dekkien.
Hoe heb ik u, mijn vrouw, ik brenge u een kind, een klein kind.

Een kind!
Ja, een wees, dien wij tot ouders zullen verrijken.
Kne hem de tranen maar van de wangen, hij wil niet meer weenen.

Catharina liet wel een weinig misnoegen blijken: welke ginge vrouw toch ziet niet ongaarne de wet is waar nog altijd ledige plaats, door vreemden inuemen, waarop de kinderen, die zij nog te gage had, een regtmalige aanspraak hebben?

Catharina schikte zich, niettemin, naar de aansandigheden zij bejegende niet vriendelijheid den nicht aangekomert, die door zijne bevalligheid en gunstig voorkomen, hare genegenheid spoedig gewonnen had.

Het moet ook gezegd worden, dat het kind van zijne zijde door druzend liefkozingen zich aan de zorg zijner pleegouders dankbaar betwoude. Naar de armichout gezonden, leerde hij daar spoedig alles wat kinderen van behoevigen kunnen leeren en naar mate hij opgroeide, wist hij zich door

zijne bekwaamheid in den winkel van den diamantslijper nuttig te maken.

Gij ziet het, Catharina, zeide Jacques, de snaak is mij al behulpzaam, eene goede daad blijft nimmer onbetaald.

Vele jaren waren er reeds verloop en nog immer genoot het kleim gezin dezelfde welvaart, en leerde in de voluutaakste eengezindheid. Andrie werd groot. Het was niet meer die kleine jongen van den stoep. De knaap die nu de school had verlaten, was een ijverig leering geworden, en uit hem zou weldra een even bekwaam werkman geboren worden als hij, dien hij, met recht, zijn tweeden vader noemde.

Dit zou wel zeker geschied zijn, indien in het jaar 1838 Jacques niet een onvoorziën verlies had geleden.

De strenge winter van dat jaar bragt den handel van den diamantslijper ten geduchten slag toe.

Die verliezen had hij, evenwel, door onvermoeiden ijver en zuinigheid kunnen te loven komen, maar Jacques te zwak van karakter, om aan kleine wederwaardigheden des levens het hoofd te bieden, werd moedelpos van het oogenblik, dat de nood den drempel zijner woning betrad en liet zich daarbij ook menig bitter woord ontvallen.

Welk eene dwaasheid heb ik begaan, van mij met zulk een snaak te belasten! riep hij op zekeren dag, toen André zich aan tafel pfaatste, ik had dien kostganger toch goed kunnen missen.

André gaf geen antwoord op deze voor hem zoogrievende uitdrukking, doch tranen schoten in zijne vriendelijke oogen.

Hij zal mij wel spoudig, gelijk vroeger, liefhebben, dacht hij bij zich zelve.

André bedroog zich echter.
Van dat oogenblik verviel Jacques van moedeloosheid tot lediggang, van lediggang tot verkwisting.

Jacques verliet dikwerf den winkel voor de herberg, en als hij daaruit terugkeerde, moest het arme kind, nimmer, zijne beste luiemen boeten.

Louard! riep hij uit, zijt gij nog immer aan den zelfden steen bezig: gij zijt nog trager als eene schildpad, mijne kalanten verminderen ook met den dag, en niemand wil mij nog werk toevertrouwen.

André zochte, doch leed stilzwijgend deze onverdijnde verwijlingen.

Hij was niet traag, de arme jongen, doch bij het gemis aan ondervinding en zonder het opzigt van zijn meester, vorderde zijn werk niet veel.

Het gebeurde eens, dat de leerling, bij afwezendheid van zijn vader, een stuk van waarde te bewerken had, hij wist daarmede niet goed terecht komen, en bedierf het daardoor.

Men kan de gaatschap van Jacques ligt bekeken, van dat pogenblik ontzag hij niets meer en gong zelfs zoo verre, dat hij den armen jongen sloeg.

Men geduld zag André heere dagen te gewoet, en deed, zoo ongelijk, nog meer zijn best, hij arbeide den geliefden dag, en bestelde zelf het afgemaakt werk, maar in weerwil zijner bezorgdheid, werd erke dag voor hem, door nieuwemishandelingen gekempert.

Jacques bleef intusschen op den eenmaal ingelagen weg van verkwisting voortgaan.

Op zekeren dag, dat de werkman al vter gewoente van uitgaan vadevondt door de knaap dazzaam en beschuldigd.

Vader sprak hij met eene bevende stem, mag ik u wel niet zeggen?

Sprek mij hoer, de woutal, zei Jacques op een spotachtigen toon.

Het is niet kwadde haren de jongeling, zich, aan tijd tot tijd van den dadelijk te huzigen, zulks

doet ons de dagen van onspoed vergeten en geeft ons nieuwen moed, om betere te verwachten; maar...

Maar in dit oogenblik zijn er bestellingen, en uwe tegenwoordigheid is in de werkplaats onmisbaar, vder.

In weerwil van den zachtw toon, waarop deze woorden werden uitgesproken, geraakte Jacques in eene hevige vlag van woede.

Wat zal dit nu bedwiden? riep hij uit, zal mijn heer zich durven verstouten, om mij de les voor te schrijven, en tegelijkertijd greep hij, in een nieuwen aanval van gramschap, eene ijzeren lat en sloeg André daarmede herhaalde malen.

Sedert dien dag had de leerling eene reeks van kwellingen te verduren, waarvan helaas! in de tegenwoordige dagen, in de geringe volksklasse zoo vele barbaarsche voorbeelden gevonden worden.

Als André zich op het etens uur, als naar gewoonte wilde nederzetter, dan stiet Jacques hem terug, en riep Catharina toe: kook zijne soep!

Dan nam Catharina schott of vuil water, wat zij het eerste bij de hand had, wierp er eenige stikken brood in; als het water warm geworden was, mengde zij dit door elkander en deed zulks in een bak, waarin men zich de handen wasschte, en graauwde André dan toe: Daar! eet. — Als de knaap met walging zich daar van afwende, toonde niet hem een stuk of eene koord en zeide, zie hier nu nageregt.

Op een avond van de maand augustus 1840 gebeurde het, dat de leerling, die eenig werk thuis was gaan brengen, later als naar gewoonte afgemat, bezweet, met gescheurde kleederen en een betrokken gelaat wederkeerde.

Waar komt gij zoo laat van daan, deugniet? vroeg de diamantslijper.

Van daar, waarheen gij mij gezonden hebt, vader; ebnig oponthoud, het wisk ik niet voorzien kon, heeft mij terughgehouden.

Hoe langer hoe fraaier! Wij weten wat dit beduidt, straatlooper; zie een hoe gij gesteld zijt.

Zoo bleek en met verscheurde kleederen! Vrouw, ik zou durven wedden, dat hij niet veel goeda heeft uitgevoerd.

Dat heb ik ook gedacht, zeide Catharina, toen ik hem in zulk eenen toestand zag binnen komen.

Niet veel goeds! waagde de jongeling op te merken; hetgeen ik gedaan heb, is elk kind overpligt voor zijne ouders te doen.

De heer vergave het wij, de gewit, socheert de gekmet ons, hervatte Jacques, Band hem, den sleutel, en zet hem acht dagen op water en brood.

Werkelijk gevoelde André zich deantsvobsterke vuisten knevelen, en toen hij zich over deze nieuwe wreedheid, dusde beklagen, sloeg men hem, met een lederen riem, herhaalde malen over de schouders.

Die wreedheden, waarover zich de ganache buirt begon te ergaren, waren weinig geschikt, om de zaken van Jacques Galois, die reeds zooveel geleden hadden, te herstellen.

Gedwongen zijnde om schadelijke geldseninggen aan te gaan, en buiten staat zijne beloften waarte komen, kon het niet anders of de diamantslijper ging zijn volslagen ondergang te geroet.

Niet alleen liep zijne rijnheid groot gevaar, en werd hij wegens zijne schulden, met gefhangevelling bedreigd, maar bovendien was het te vreezer, dat het weinig, dat hij en zijne vrouw nog bezaten, eene prooi zou worden van den hebzuchtigen geldschieder.

Bij de opzaking van den staat zijner zaken, bleek het, dat Jacques eene som van 3,000 franken was schuldig gebleven, waarvoor men elk oogenblik zijne goederen in beslag nemen en zijne vangenneming bevelen kon.
Dit houlotig uur had gelegen.

Op zekeren morgen, werd de... door eenen deurwaarder en gerechtsdienaren bestormd.
Men kwam den... gevangen, en zijne goederen in beslag nemen.

Droevig weenende stond Jacques in een hoek van het... terwyl Catharina in een andere kamer... de opschrijving der goederen tegenwoordig was.

Eensklaps werd de deur geopend, en trad André binnen. Vader sprak hij... nederde den werkman... wees niet langer moedeloos. Men zal u niet gevangen nemen en geen beslag op uw huiscard leggen.

Jacques dacht dat hij den spot met hem dreef. Het oogenblik is kwalijk gekozen, om medelydend te schijnen, zeide hij... terwyl hij een blik van toorn op hem wierp.

Ik zeg het in ernst, vader, niets is gemakkelijker dan uwen schuldeischer te vreden te stellen en de vervolgingen te doen staken.

De regterlijke vervolging te doen ophouden, dadelijk 3.000 franken te betalen, is dat alles zoo gemakkelijk?

Men zou u wel eens zoo veel kunnen aanbieden. Wat wilt gij daarmede zeggen?

Tot enig antwoord haalde André eene briefentasch uit zijn zak nam er zes bankbilletten ieder van duizend franken uit.

Ziedaar vader! sprak hij. Zes bankbilletten! Gij hebt die dan gestolen? Eene siddering overviel den jongen bij deze verdenking.

Herrinnert gij u dien avond wel toen ik zoo laat van eene boodschap uit de stad terug kwam, en gij mij gebonden hebt? viel Jacques hem in de rede.

Dienzelfden avond, toen ik de gracht der Bastille voorbij ging, werd ik door een treurig voorval daarheen getrokken.

Een kind was, spelende aan den oever, in het water gevallen, en op het punt van te verdrinken: mij in den stroom te werpen, het kind vast te grijpen en aan wal te brengen, dit alles was slechts het werk van een oogenblik.

Bijna gelijktijdig hield een rijtuig stil. Gij hebt het leven van mijnen zoon gered, voegde mij eene rijk gekleedde dame toe, welke uit het rijtuig stapte, niets is u staat of rijkdom gewigtige dienst te beloven, neem al vast hetgeen ik bij mij heb, nu dat ik beter voor u zal kunnen zorgen.

Ik weigerde ik dit, omdat ik niet kon begripen, dat eene zoo eenvoudige daad belooning verdiende, maar weldra kwam ik tot andere gedachten.

Mijn vader kon dit geld noodig hebben, zeide ik tot mijzelf, en ik nam het aan.

Neem toch die bankbilletten zij zijn voor u. Het was Jacques, als of hij droomde.

In dit oogenblik, alle de mishandelingen jegens zijnen leerling, den daarentegen de bewonderingswaardige edelmoedigheid van dezen overziende kon hij schoelven niet meer bedwingen, en riep hij uit: Catharina, vrouw, kom toch spoedig! Geene vervolgingen, geene deurwaarders meer, ziehier onze redder, smeek hem voor ons heiden om vergiffenis.

IV. Sedert dien dag, de schoonste en gelukkigste dien André in langen tijd beleefd had, was er eene gewenschte verandering voorgevallen in de werkplaats van den diamantslijper.

Het klein gezin, dat aan den woest den lust tot arbeiden en edeler gevoelens te danken had, wilde hem nu wederom tot haren plessoon aannemen. Jacques en zijne vrouw bejverden zich, zooveel mogelijk, om hem door quizzend oplettendheden, het verdrietig leven te doen vergeten, dat hij zoo onschuldig geleden had.

André had een goed hart, en het verleden was spoedig uit zijn geheugen gewischt, en indien hij al het gevoel van inderderheid boven den mali, die hem in zijn huis had opgenomen, verlangde te bewaren, was dit alle, om hem op den rechten weg te behouden.

Van tijd tot tijd, kreeg Jacques in zijn werkplaats wel eens bezoek van dezen of genen deelgenoot uit zijn vroeger losbandig leven, maar de werkmans wilde van geen droopenschap of werkloosheid meer hooren, de jongen zou mij bekijven! sprak hij dan.

Intusschen begonnen de avonden al langer te worden, en werd er besloten dat André les zou gaan nemen in het handteekenen, teneinde zich in zijn vak beter te bekwaamen.

Wat Jacques betreft, deze begaf zich altijd dadelijk van de eettafel naar de werkbank, welke hij zoo dikwerf verlaten had. De haren hoorden hem dikwerf Catharina over hare traagheid beknoeren en uitroepen: kom vrouw, steek spoedig de lamp op!

De dag der loting nadert al meer en meer, zeide hij op zekeren dag, wij zullen voor André een remplaçant moeten kaufen: dit is eene heilige schuld.

Het kind heeft zich voor ons opgeofferd, het is dus billyk dat wij ook iets voor hem doen.

En het huis weergaide steeds van vrolijk gezang. (Medegedeeld)

Advertentien. Bieden avond overleef alhier, tot onze innige droefheid, voorzien van de Heil. Sacramenten onzer Meester de Heilige Kerk omz. veel bekende Vader **JORDANUS VAN CALKER**, na een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van 90 jaren en 6 maanden. Dit aller naam, **FRANCISCUS VAN CALKER**. Engelen, den 2 Januarij 1847.

Nederlandsch BEGRAFENIS-FONDS TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN gevestigd te **ROTTERDAM** onder Directie van de Heeren **J. T. MOORMANS**, Hoofd-Directeur; **H. W. LAURENTIUS**, **J. A. VAN BELLE**, Mede-Directeuren.

De ondergeteekende, Agent van bovengenoemd Fonds, bericht bij dezen den Lezen van andere Begrafnis-Fondsen, dat zij voor zoo verre zij gezond zijn, kosteloos in bovengenoemd Fonds kunnen worden overgeschreven. Met gerustheid kan bovengenoemd Fonds een ieder aanbevolen worden; hebbende de laatste uitgegevene Rekening Courant bewezen, dat een en half saldo van f. 12.500 in effecten en f. 5.500 in renten (Grand-Brabant N°. 126 van 24 October 1846).

G. M. VAN DE VEN, G. NB. Het Kantoor wordt gehouden achter het Stadhuis, nabij de Fonteinstraat, en is open des morgens van 9 tot 12 ure.

F. J. M. HITS, Notaris, residentende te Hertogenbosch, zal, voor zijne Principalen, in het Oud Stads Koffiehuys te Hertogenbosch, bewoond door **F. M. HOHMANN**, op **Maandag den 11 Januarij 1847**, Provisioneel, en veertien dagen daarna, mitsdien op **Maandag den 25 Januarij 1847**, Final, telkens des vriedags ten elf ure, in het openbaar, opveilen en

Verkoopen ONDER DE GEMEENTE KLIJNEN. Ee. Een Perceel BOUWLAND, in het Blok de

grote Maakten Hoek Sectie A, n°. 482; groot 30 Roeden en 40 Ellen.
2e. Een Perceel BOUWLAND, in het Blok de grote Kaveling, Sectie B, n°. 281; groot 27 Roeden en 20 Ellen.
3e. Een Perceel BOUWLAND, aldaar, Sectie B, n°. 281; groot 26 Roeden en 80 Ellen.

ONDER DE GEMEENTE ROSMALEN.
4e. Een Perceel BOUWLAND, achter het Raadhuis te Rosmalen, in den Kerkenhoek, Sectie F, n°. 1226; groot 93 Roeden en 50 Ellen.
5e. Een Perceel BOUWLAND met HOUTGEWASTER PLAATSE het Hoog, genaamd de Kerkkerf, Sectie F, n°. 243; groot 36 Roeden en 10 Ellen.

De onverdeeld heft in een Perceel BOUWLAND, gelegen in den Polder van der Egen, achter plaats de Diente, gemeen met Steyden van den Broek, te Rosmalen, Sectie A, n°. 19, voor het geheel groot 2 handjers, 46 Roeden en 20 Ellen.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris **RITS** voorstaand.

POSTWAGENDIENST 'S BOSCH EN GORINCHEM. **VICE VERSA.** Gedurende den tijd van het besloten watervertrek van 's Bosch, des morgens ten zes ure ont te Gorinchem te arriveren voor het vertrek der Postwagens op Holland; vertrek van Gorinchem, middags ten 12 uren op 's Bosch. De Kantoren zijn gevestigd te 's Bosch bij P. **SCHUURMANS**, aan de St. Janspoort, en te Gorinchem, bij den Heer **VAN AN O'S-TERWIJK**. Den Ondervormer, **A. KIEBOOM**.

Graanmarkt van 'S HERTOGEN BOSCH Maandag en Dingsdag 4 en 5 Januarij.
ROGGE / 9,35 / 9,50 a / 9,65
BORKWEIT / 7,00 / 7,35 a / 7,60
HAVER / 3,25 / 3,50 a / 3,75
ANSTERDAM 4 Januarij.
Poolche Tarwe ruims prijs, met goeden handel, in entr. s. 180 p. h. Poels. f 375; 130 p. mindere dito f 364; 128 p. dito f 363; 370; 372; 126 p. dito dito f 358; 128 p. b. Sieton f 336; 127 p. roods. Poels. f 345; 124 p. b. dito f 346; 124 p. ger. roods. Poels. f 335; in cons.; 125 p. hante Poels. 1354; 124; 135 p. n. Vries. f 342; 346 aan de Zaan; 124 p. dito f 346 hier.
Rogge prijs; 122; 123 p. Pruis. in entr. f 382; 383; 384
Gargy hooger yerkoopt; 115 p. j. Deensche f 297 in entr. f 309 p. o. ger. dito f 186 in cons.
Haver prijs. 84 p. f. fine f 163.

Maandag 4 Januarij 1847
W. S. 2 1/2 p. 59 1/2 Dito 3 p. 72 1/2 Dito 3 p. 82 1/2
Centre 7 1/2 Dito 7 p. 82 1/2 7 1/2 Dito 3 p. 85 1/2
p. 89. Handeln. 173 1/2 171. Ardoins 510 p. 120 1/2
Dito Coupons 18. Spanje. Binnenl. 3 p. 37 1/2 11. Part.
3 p. 39 1/2 Dito 4 p. 38 1/2 38. Oude Russen 106 1/2
106. Dito 4 p. 88 1/2 Do. Slegtis. 87 1/2 87 1/2
104 1/2. Mezik. van 100 p. st. 24 1/2

OPGAVEN van de Hoogze der Rivieren de Maas te Graas en van de Dierze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure

MAAS TE GRAVE		DIERZE TE 'S BOSCH	
1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32
33	34	35	36
37	38	39	40
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	51	52
53	54	55	56
57	58	59	60
61	62	63	64
65	66	67	68
69	70	71	72
73	74	75	76
77	78	79	80
81	82	83	84
85	86	87	88
89	90	91	92
93	94	95	96
97	98	99	100

De 100 te 's Bosch is alle 11 deuren, behalve des vriedags ten elf ure, in het openbaar, opveilen en

Hoogte van de rivieren te Reuler, den 2 Jan. Groot 6
Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.